

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ²
Кафедра технологій виробництва та переробки сільськогосподарської продукції
імені академіка В.Г. Пелиха

ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**ГОРИЗОНТИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО
ВИРОБНИЦТВА ТА ПЕРЕРОБКИ В УКРАЇНІ**

**ДО ДНЯ ПАМ'ЯТІ ДОКТОРА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ НАУК,
ПРОФЕСОРА, АКАДЕМІКА
ПЕЛИХА ВІКТОРА ГРИГОРОВИЧА**

МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЇ

*Кропивницький
19-20 березня 2026 р.*

Корбич Н.М.

ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ГОДІВЛІ ТВАРИН 54

Разнищина О.М., Корбич Н.М.

**МОЛОЧНЕ ВІВЧАРСТВО У СВІТІ ТА В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ** 57

Третьяк Д.В., Пелих Н.Л.

ОЦІНКА ВІДГОДІВЕЛЬНИХ ЯКОСТЕЙ СВИНЕЙ 61

Черкесов Д. П., Корбич Н.М.

**ВІВЧАРСТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕГЕНЕРАТИВНОГО
ТВАРИННИЦТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ КЛІМАТИЧНИХ
ЗМІН** 64

Качур Г. М., Вогнівенко Л.П.

**ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ РІШЕНЬ У
ГАЛУЗІ ТВАРИННИЦТВА УКРАЇНИ** 68

Болдирев С.С., Шнайдер С.Л.

**АНАЛІЗ ВПЛИВУ СТАТІ НА ЛІНІЙНІ ІНДЕКСИ
ПРОПОРЦІЙНОСТІ ТІЛА СВИНЕЙ ВЕЛИКОЇ БІЛОЇ ПОРОДИ** 72

Вишняк Н.О., Шнайдер С.Л.

**АНАЛІЗ ДИНАМІКИ РОСТУ СВИНЕЙ РІЗНИХ ГЕНОТИПІВ З
УРАХУВАННЯМ ЖИВОЇ МАСИ ПОРОСЯТ НА ЧАС ВІДЛУЧЕННЯ** 77

Андрейченко А. О.

**ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ
АНТИОКСИДАНТІВ У ГОДІВЛІ ПТИЦІ ДЛЯ МІНІМІЗАЦІЇ
ТЕХНОЛОГІЧНОГО СТРЕСУ** 82

Вишняк Н.О.

**ВИРОЩУВАННЯ СВИНЕЙ-КАРМАЛІВ В ПРИСАДИБНИХ
ГОСПОДАРСТВАХ. ПЕРЕВАГИ І НЕДОЛІКИ** 86

Кушнеренко В. Г.

**ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ФАКТОРУ ПЕРЕГРУПУВАННЯ НА
ПРОДУКТИВНІСТЬ СВИНЕЙ В УМОВАХ ФЕРМЕРСЬКИХ
ГОСПОДАРСТВ** 90

Ведмеденко О.В., Кальсут Т.О.

**ОЦІНКА МОЖЛИВОСТЕЙ ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ
ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ КРОЛІВНИЦТВА В УМОВАХ
ГОСПОДАРСТВА ПІВДНЯ УКРАЇНИ** 94

Яковчук В.С., Цвігун А.Т., Тимофійшин І.І. 100

Разницина О.М. – здобувач вищої освіти
другого (магістерського) рівня
Херсонський державний аграрно-економічний університет,
м. Херсон, Україна
Корбич Н.М. - к. с.-г. н., доцент
Херсонський державний аграрно-економічний університет,
м. Херсон, Україна

МОЛОЧНЕ ВІВЧАРСТВО У СВІТІ ТА В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Молочна продуктивність овець є ключовим показником економічної ефективності вівчарства, оскільки висока інтенсивність лактації безпосередньо впливає на темпи росту молодняку та вихід сировини для крафтового сироваріння. Водночас цей показник суттєво варіюється залежно від генетичного потенціалу породи, якості кормової бази та умов утримання тварин» У багатьох країнах світу молочне вівчарство відіграє значну роль у виробництві продукції з високою доданою вартістю, насамперед сирів. Овече молоко характеризується високою поживною цінністю та використовується для виробництва широкого асортименту молочних продуктів [1, 2].

Попри значний потенціал, вітчизняне вівчарство традиційно зберігає м'ясо-вовнову спеціалізацію, що зумовлює низький рівень інтеграції молочного напрямку в промислове виробництво [3].

Основні потужності світового виробництва овечого молока зосереджені в азійських країнах та басейні Середземного моря [4]. Лідерами галузі виступають Китай, Туреччина, Греція, Італія та Іспанія, де значні обсяги сировини зумовлені як чисельністю поголів'я, так і вкоріненою культурою споживання молочних продуктів вівчарства [4]. Це створює сталий попит на світовому ринку, стимулюючи розвиток селекції високопродуктивних молочних порід та впровадження інноваційних технологій переробки (рис. 1).

Овече молоко переважно використовується для виробництва традиційних сирів, які мають високу харчову та економічну цінність [2]. До найвідоміших сирів з овечого молока належать Roquefort у Франції, Pecorino в Італії, Manchego в Іспанії та Feta у Греції [5].

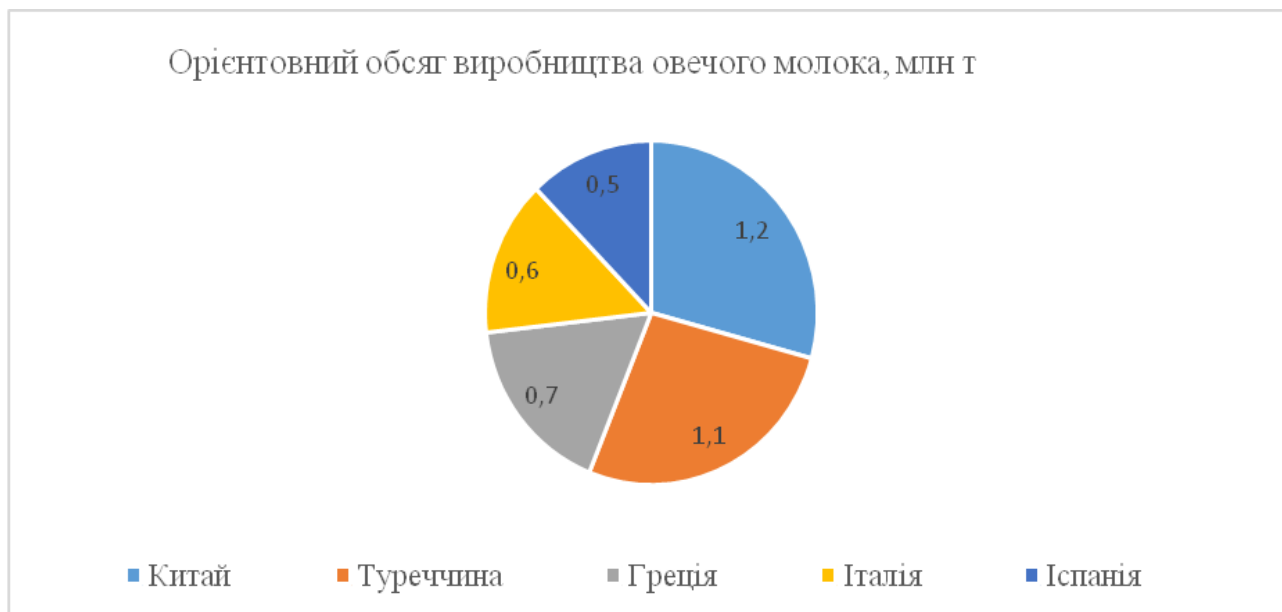

Рис1. Світове виробництво овечого молока

Овече молоко відрізняється підвищеним вмістом білка, жиру та сухих речовин порівняно з молоком інших видів сільськогосподарських тварин [2]. Це зумовлює його високу технологічну придатність для виробництва сирів та інших молочних продуктів (табл. 1).

Таблиця 1.

Порівняння складу молока різних видів тварин

Вид молока	Жир, %	Білок, %	Сухі речовини, %
Коров'яче	3,5–4,0	3,2	12
Козяче	3,8–4,5	3,3	12–13
Овече	6–8	5–6	18–20

Завдяки високому вмісту сухих речовин овече молоко забезпечує значно більший вихід сирної продукції. Зокрема, з 100 л овечого молока можна

отримати приблизно 18–20 кг сиру, тоді як з коров'ячого молока - близько 9 - 10 кг [2]. Овече молоко також містить значну кількість кальцію, фосфору, вітамінів групи В та інших біологічно активних речовин, що підвищує його харчову цінність [3].

Важливим фактором розвитку галузі є використання спеціалізованих молочних порід овець. У світі нараховується до 25 основних порід молочного напрямку, серед яких найвідомішими є Східнофризька, Лакон та Авассі. Такі тварини значно перевершують універсальні породи за показниками: їхня продуктивність становить 300–600 кг молока за лактацію (тривалістю 150–210 днів), а в окремих племінних господарствах цей показник може сягати 800–1000 кг (табл. 2). [1].

Таблиця 2.

Молочна продуктивність деяких порід овець

Порода овець	Надій за лактацію, кг	Вміст жиру, %
Лакон	300–400	6,0–7,0
Ассаф	400–600	6,0–7,0
Манчега	250–350	6,0–8,0
Ост-фризька (східнофризька)	350–500	5,5–6,5
Українська гірськокарпатська	70–90	6,5–7,5
Асканійська каракульська	120–150	6,5–7,0

Особливу увагу привертає порода Assaf, яка була створена в Ізраїлі шляхом схрещування порід Awassi та East Friesian і характеризується високими показниками молочної продуктивності [5]. Сьогодні ця порода широко використовується у молочному вівчарстві Іспанії [2].

В Україні молочне вівчарство розвинене недостатньо і представлено переважно невеликими фермерськими господарствами [3]. Основна частина поголів'я овець використовується для виробництва м'яса та вовни, тоді як виробництво овечого молока має обмежене поширення. Серед факторів, що

стримують розвиток галузі, можна виділити обмежене використання спеціалізованих молочних порід, недостатній рівень механізації доїння та слабкий розвиток переробки молока. Разом з тим останніми роками спостерігається зростання інтересу до виробництва фермерських сирів та інших продуктів з овечого молока, що створює передумови для розвитку цієї галузі.

Подальший розвиток молочного вівчарства в Україні може бути пов'язаний із використанням високопродуктивних молочних порід, впровадженням сучасних технологій утримання та доїння овець, а також розвитком переробки молока. Важливим напрямом є створення фермерських господарств, орієнтованих не лише на виробництво молока, але й на його переробку. Виробництво сирів та інших молочних продуктів дозволяє підвищити економічну ефективність галузі за рахунок створення продукції з високою доданою вартістю. Крім того, розвиток молочного вівчарства сприятиме ефективнішому використанню природних пасовищних угідь та диверсифікації аграрного виробництва.

Висновки. Світовий досвід свідчить про значний економічний потенціал молочного вівчарства. Висока поживна цінність овечого молока, значний вихід сирної продукції та зростання попиту на натуральні фермерські продукти роблять цю галузь перспективною для розвитку. В Україні молочне вівчарство поки що розвинене недостатньо, однак впровадження сучасних технологій виробництва та використання високопродуктивних порід можуть сприяти його подальшому розвитку.

Література:

1. Богданова Н. В., Глушко Г. В., Косенко О. В. Стан та перспективи розвитку молочного вівчарства. *Науково-технічний бюлетень ІТ НААН*. 2021. № 125. С. 15–23. URL: <https://surl.luh.gov.ua/cwofxp>
2. Haenlein G. F. W. Sheep milk in human nutrition. *Small Ruminant Research*. 2017. P. 30–55.
3. Бойко Н. В. Сучасний стан та перспективи розвитку вівчарства в Україні. *Тваринництво України*. 2021. №4. С. 12–18.
4. FAO. FAOSTAT: Sheep milk production statistics. Rome, 2023.
5. Pulina G., Nudda A. Dairy sheep nutrition and milk production. *Animal*. 2018. P. 210–220.